

Jazykovědný seminář

Vyučující: Bc. Leona Straková, Mgr. Iva Poštová

Tento seminář je určen studentům s hlubším zájmem o bohemistiku, obecnou lingvistiku a moderní technologie v humanitních vědách. Je ideální volbou pro ty, kteří zvažují studium jazykovědných oborů, žurnalistiky či logopedie na vysokých školách. Cílem předmětu je posunout vnímání mateřského jazyka z roviny intuitivního užívání do roviny vědecké analýzy a kritického zkoumání jazykového materiálu.

V prvním roce se studenti budou zabývat okruhem fonetika a fonologie. Seminář přináší hlubší poznatky o zvukové stránce českého jazyka a vede žáky k samostatné práci s jazykovým materiálem. Jeho hlavním posláním je rozvíjet odbornější porozumění jazykovému systému, schopnost analyzovat jazykové jevy a kritické uvažování o jazyce. Seznamují se se zvukovou stránkou řeči, s artikulací hlásek, fonologickým systémem češtiny, prozodickými prostředky a základními principy fonetické analýzy. Prakticky pracují s nahrávkami mluveného projevu, učí se zachycovat a vyhodnocovat jazykový materiál a využívat digitální nástroje při jeho zpracování. Výstupem prvního roku je samostatná práce zaměřená na zpracování nahrávky. V průběhu prvního roku se předmět bude prolínat i s biologií, fyzikou, IT a anglickým jazykem.

V druhém roce se seminář zaměří na další lingvistické disciplíny. Nejprve na prohloubení obecných poučení o jazyce důrazem na vrstvy českého jazyka a na problematiku dynamiky české slovní zásoby. Na základě práce s texty se žáci seznámí se specifikou jazyka z pohledu dobového i profesního (archaismy, jazyk politiky, terminologie, studentský slang apod.).

Další disciplínou, které se žáci budou detailněji věnovat, je lexikologie, a to zejména frazeologie. Porozumění ustáleným slovním spojením, jejich správné využití a s tím související etymologie slov. V této části semináře se základem pro pochopení celkového kontextu využijí poznatky z historie, z literatury a cizích jazyků. Výstupem druhého roku bude prezentace vybrané problematiky probíraných disciplín a samostatná analýza daného textu zaměřená na rozbor z hlediska lexika.